

1. Волинська область має вигідне географічне положення, на перехресті важливих міжнародних та національних туристичних маршрутів, що надає особливий статус західних “воріт” до Європи.

2. Волинський край багатий туристичними ресурсами, які представлені комплексом історичних, архітектурних, природних, мистецьких, літературних пам’яток, що дозволяє задовольнити пізнавальні інтереси туристів.

3. Наявність великої кількості озер, річок, гаїв, лісів дозволяє створювати оздоровчо-рекреаційні зони для цікавого відпочинку і ефективного оздоровлення різних груп населення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Денисюк В. Волинь: події, факти, цифри., - Луцьк, “Надстир’я”, 2000. – 123 с.
2. Природа Волині очима юних краєзнавців. Науково-популярний збірник, Луцьк, - 2000, - 55 с.
3. Інформаційно-туристичний довідник. - Луцьк, - 2000. – 50 с.

ПРОБЛЕМИ РЕКРЕАЦІЇ СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ

ЛЮДМИЛА МАРЦЕВА

Вінницький технічний коледж

Вінницька область має значний рекреаційний потенціал (лісові масиви, луки, мальовничі місця в басейнах рік Дністра, Південного Бугу та їх притоків, гідромінеральні ресурси Хмільника і Немирова, лікувальні грязі в околицях Хмільника, Козятини і Липовця).

Рівень організації рекреації – один із показників рівня соціального розвитку суспільства. Основою виникнення та формування територіальної рекреаційної системи є попит на рекреацію, що визначається рядом соціальних і економіко-географічних характеристик населення. Аналіз забезпечення населення області організованою рекреацією показує, що рекреаційний попит його на сьогодні далеко не задовільний, а забезпечення населення області підприємствами масової рекреації досить низьке. Так, в області забезпечення місцями в санаторіях в 1,6 рази нижче середнього по країні, будинках відпочинку та пансіонатах в 1,8, в установах туризму – в 1,5. Що стосується кількості місць у таких установах масової рекреації, як санаторії-профілакторії та бази відпочинку, то тут показники перевищують середні відповідно у 5 та більш як у 10 разів.[1, 2]

Основу майбутнього рекреаційного освоєння Подільського Побужжя складають два ландшафтно-рекреаційні парки – Печеро-Стрільчинецький та Середньобузький. Вони розташовані у межах Вінницької області, включають до свого складу оригінальні ландшафти середньої течії Південного Бугу. Проте у ландшафтно-рекреаційному відношенні вони помітно відрізняються один від одного. Печеро-Стрільчинецький ландшафтно-рекреаційний парк («Побузькі пороги») поступово формується на двох ділянках річки Південний Буг, які мають каскади порогів у районах сіл Стрільчинці-Рогізна та Печера-Сокілець. Невеликі (4-150 га), хвойно-широколистяні сильно фітонцидні мальовничі лісові масиви сконцентровані тут на схилах долини Південного Бугу та його приток. Вони органічно доповнюються старовинними парками в селах Печера, Сокілець, Стрільчинці, які було створено у

XVIII-XIX ст. Особливістю парку є наявність широких, рівних ділянок I та II надзаплавних терас з прекрасними площадками для розташування закладів короткотермінового (особливо літнього) відпочинку: пішохідних прогулянок, аеро- та геліовани, рибальства тощо. В межах парку вже сьогодні функціонують заклади тривалого відпочинку для дітей та дорослих, а окремі ділянки поступово освоюються для кліматотерапії.

У Воробіївському лісі можливе проведення дитячих змагань з туризму; на ділянці Південного Бугу між селами Стрільчинці та Сокілець – водних походів на байдарках, а на крутих схилах річкової долини – проведення змагань з гірського туризму та альпінізму. В цілому, ця ділянка річки в межах ландшафтно-рекреаційного парку придатна для проходження байдарок, надувних човнів та катамаранів. Ділянки з урочищами порогів біля сіл Соколинці, Канава, Стрільчинці, Воробіївка, Сокілець, Печера, Забужжя, Губник активно використовуються в рекреаційних цілях: як пізнавально-інформаційні об'єкти, для купання, аеровани, рибальства тощо. Вздовж берега Південного Бугу прокладено екологічну стежку, яка охоплює ряд природно-еталонних територій. У більш віддаленому майбутньому площа Печеро-Стрільчинського ландшафтно-рекреаційного парку може бути розширена за рахунок об'єднання з Ладжинським водосховищем. Сьогодні цьому не сприяє підвищений ступінь радіоактивного забруднення окремих ділянок його лівобережжя.

Сприятливим є також те, що оточуючі Печеро-Стрільчинський парк вододільні простори у Крижопільському, Гайсинському, Немирівському, Тульчинському районі нашої області зайняті значними площами лісів – майже 110 тис. га. Це один із найбільш залісених регіонів Середнього Побужжя, який має сприятливі умови для розташування тут закладів відпочинку та лікування, що потребують особливих вимог до якості та чистоти повітря.

Середньобузький ландшафтно-рекреаційний парк («Подільське Полісся») стихійно формується у межах долини річки Південний Буг та його приток: Десенки, Згару, Постолової між населеними пунктами Вінниця, Турбів, Калинівка. В перспективі сюди може бути включена і територія Хмельницького курорту. Природа парку своєрідна і відрізняється від типового лісостепу тим, що ця ділянка представлена ландшафтами поліського типу і отримала назву «Подільське Полісся». Тут збереглися значні масиви соснових борів, мішаних лісів, невеликих заплавних водойм. Вже сьогодні тут створено кемпінги, табори відпочинку для дітей та дорослих, це улюблене місце проведення одно-дводенних туристських маршрутів. Сьогодні парк потребує адміністративного оформлення, уточнення меж, ландшафтної організації місць відпочинку, розробки заходів щодо раціонального використання та охорони.

Для підтримання і підвищення рекреаційних можливостей (потенціалу) ландшафтно-рекреаційних парків Подільського Побужжя у майбутньому тут необхідно продовжувати роботи зі збільшення лісистості регіону, за рахунок заліснення прирічкових схилів, відновлення натуральних трав'яних асоціацій на заплавах та терасах; помітно зменшити в їх межах площі розораних ділянок; створити нові водойми, особливо на притоках Південного Бугу, підтримувати необхідну чистоту річок у зонах дії міст Хмельницький, Лютичів, Вінниця, Гайсин, Ладжини [2, 88].

До чинників, які обмежують рекреаційне освоєння Подільського Побужжя, крім характерних для нього (висока розораність - 60-65% та щільність заселення- 80-110 чол/км²), відноситься розвиток гірничодобувної промисловості. Так, у межах Гнівансько-Вітавського родовища гранітів, одного з найбільших на Побужжі, в процесі розробок знищуються природні об'єкти: мальовничі урочища, лісові масиви, пляжі, місця рибної ловлі, які мали рекреаційне значення, перериваються туристичні та прогулянкові пішохідні та водні маршрути, значно погіршується рекреаційний стан ландшафтних комплексів тощо. Проте, ландшафти гірничопромислових розробок не завжди доцільно відносити до категорії непридатних земель. Їх раціональне використання, особливо в інтенсивно освоєних регіонах, може значно підвищити навіть рекреаційних потенціал даної території.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бочковська А.І. Географічні аспекти розвитку рекреації Східного Поділля. Проблеми екології Поділля. Тези доповідей наукової конференції. М. Кам'янець-Подільський, 1989 р.
2. Денисюк Г.І., Любченко В.Є Подільське Побужжя. Красзнавчі нариси. Вінниця. 1999 р

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ м. БЕРЕЖАНИ ЯК РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

ЛЮБОМИРА ЗІНЬ

Львівський інститут економіки і туризму

Сьогодення, яке переживає період кардинальних геополітичних трансформацій, під час демонтажу заангажованої командно-планової економіки і пошуку Україною чільного місця в міжнародному поділі праці, породжує актуальність використання рекреаційно-туристичних ресурсів, які здатні виступити передумовою, що формують експортну спеціалізацію держави. Ресурсна проблематика була і лишається актуальною, тому, що Україна – це країна, яка має продукт, якого потребує всесвітній ринок туристичних послуг, тільки безумовно його треба гарно організувати. Україна, ввійшла до двадцятки найбільших туристичних держав світу, однак як свідчить дійсність, вона ще не повністю використовує свої туристичні можливості і навіть не стимулює діяльність суб'єктів підприємств у сфері туризму. Про що свідчить так звана подільська Швейцарія, себто фантастично-чарівне містечко Бережани, яке до 39-го року мало статус курортного, місто обласного підпорядкування Тернопільської області. Розташоване воно на південний-схід від Львова, на пограниччі західного Поділля і є частиною Волино-Подільської плити, з помірно-континентальним кліматом (м'якою зимою, теплим літом і значною кількістю опадів) і чорноземними та темно-сірими ґрунтами. З півночі на південь перетинають Бережанщину річки, що впадають в Дністер: Золота Липа із допливами Ценівкою і Коропцем. Воно оточене вінком лісів та горбів: Лисоня (399м) на сході, курянські та підвисоцькі ліси на заході, від півдня Бабина Гора (411м), а від півночі-гора Сторожисько (396м), та найбільший на землях Західної України став. Околоця вкрита дубовими, буковими і